

УДК 687:016

ЗОРОВІ ІЛЮЗІЇ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Ас. Є.О. Головчанська
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є аналіз існуючих зорових ілюзій в проектуванні одягу, їх систематизація для удосконалення дизайн проектування жіночого одягу промислового виробництва. Для досягнення поставленої мети було виконано наступні завдання – проаналізувати існуючі зорові ілюзії, які застосовуються в дизайні одягу, визначити основні напрями використання зорових ілюзій в дизайні сучасного одягу та можливості їх застосування в дизайні одягу промислового виробництва.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є дизайн проектування одягу промислового виробництва. Предметом дослідження є застосування зорових ілюзій в дизайні проектуванні жіночого одягу.

Методи та засоби дослідження. В процесі дослідження було використано наступні методи дослідження: літературно-аналітичний, візуально-аналітичний, що базувався на статистичному зборі інформації, метод системно-структурного аналізу художньо-проектних рішень сучасних об'єктів дизайну.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна полягає в удосконаленні систематизації існуючих зорових ілюзій, набуло подальшого розвитку застосування їх в дизайні одягу промислового виробництва.

Результати дослідження. Зорові ілюзії

Дизайн одягу вважається особливим видом дизайну. Створюючи костюм, дизайнер створює не лише матеріальну оболонку для людини, а й проектує її саму в певному образі та пропонує їй поведінкову роль [1, 2]. Фундаментальні дослідження, проведені С. Н. Беляєвою-Екземплярською в області вивчення зорових ілюзій і їх впливу на психологію сприйняття при створенні костюма, залишаються актуальними і затребуваними і сьогодні.

Дизайнер одягу, діючи в певних обставинах, які передбачають залучення уваги і позитивної реакції оточуючих до конкретної особистості, використовує можливість візуальної зміни деяких деталей зовнішнього вигляду носія костюма для створення оптимального уявлення про нього. Використання зорових ілюзій дозволяє створити певне ілюзорне сприйняття (зміна розміру, форми, об'єму, фактури) різних об'єктів, викликати у споживача різні відчуття – від стабільності, впевненості, динамічного руху, діловитості тощо. Дизайнер, використовуючи особливості зорового сприйняття костюма як властивість, а зорові ілюзії як засіб, «ліпить» нормативний образ для конкретної соціальної системи. Ця нормативність стверджує, доповнює і розвиває естетичний ідеал. У такому контексті метою роботи дизайнера одягу можна позначити подолання суперечностей між зовнішнім виглядом людини і естетичним ідеалом даного часу [3, 4].

Сьогодні використання зорових ілюзій в одязі є своєрідним модним трендом, який широко використовується в дизайні одягу та стилістами в двох напрямках:

- 1) для створення високо естетичних виробів, в тому числі в стилі поп-арту, створення виразного образу костюма, незалежно від його носія;
- 2) для корекції сприйняття фігури відповідно до пануючих у суспільстві ідеалів краси.

У процесі проектуванні одягу головним завданням дизайнера є пошук нового художнього образу костюма через форму, силует, колір, декор. Тому сьогодні, зорові ілюзії розглядають в більш широкому значенні, пов'язуючи їх з такими засобами композиції, як форма, членування, симетрія, ритм, композиційний центр та ін. У той же час потрібно розуміти, що зорові ілюзії це не тільки засіб застосованих композиційних прийомів, а й

наслідок оптичного сприйняття форми та образу. Функціональне використання зорових ілюзій є неоднозначним. Феномен ілюзорного сприйняття в одязі необхідний не тільки як фактор поліпшення фігури, але і як обов'язковий та невід'ємний засіб для створення естетично значимого і виразного художнього образу костюма.

При розробці нової моделі одягу дизайнер використовує значну кількість ліній, які об'єднують складові елементи, створюють її цілісність та надають інформацію про особливості запропонованої форми. У структурі розробки за специфічним, технологічним призначенням використовують різні лінії, серед яких – силуетні, конструктивні та декоративні. Кириченко О.М. і Барановою А.Г. [5] запропонована класифікація видів обробки, як графічних засобів зорової сприйняття форми виробів.

Ця класифікація оздоблень базується на критерії «лінія-пляма-силует». До групи «лінія» віднесені всі види зшивних рельєфних швів на основному матеріалі, складки, ручна і машинна оздоблювальні строчки, заціпи, плісе, гофре, відрізи горизонталі і підрізи, вузькі знімні пояси, планки, вузькі краватки, бейки, канти, шнур, тасьма, вузьке мереживо. Тобто такі види обробки, які створюють лінії на загальному тлі. До другої групи «пляма» відносяться види обробки, які займають порівняно невеликі ділянки на поверхні форми одягу і візуально здаються плямами на загальному обсязі. Це аплікація, контрастні за кольором або фактурою деталі (кокетки, клапани, оборки, волани, широкі планки), вишивка, широке стрічкове мереживо, широкі шарфи, драпірування, штучні квіти, яскраві гудзики. До останньої групи «силует» відносяться оздоблення великі за обсягом або рівні по всій поверхні форми виробів. Воно може створюватися за допомогою малюнка тканини, гри смужок, розташування принту, об'ємних драпіровок. У міру збільшення обсягу оздоблень в порівнянні із загальним обсягом виробу, посилюється зорове сприйняття всього виробу на фігурі.

Важливою складовою зорових ілюзій є зорові ілюзії пов'язані з кольором. Використання специфічних властивостей кольору дозволяє:

- логічно поєднувати складові елементи моделі;
- виділяти головні елементи моделі, створювати композиційний центр;
- створювати або порушувати рівновагу в системі за допомогою колірних плям, створюючи власний ритм структури;
- коригувати розміри виробу (збільшення, зменшення).

При цьому важливим є взаємозв'язок конструктивних і декоративних ліній, елементів і деталей та кольору при створенні гармонічного одягу промислового виробництва.

Висновки. Розглянуті в даному розділі класифікації, види та ефекти зорових ілюзій дозволяють зробити висновок про їх різноманітність та взаємозв'язок при створенні нових моделей одягу. Використання кольорів підсилює або послаблює ефект зорових, які створюються за допомогою ліній і форми, деталей та елементів виробів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чупріна Н.В., Пінкевич О.Л. Використання та особливості сприйняття принципів зорових ілюзій в дизайні одягу. *Технології та дизайн*. 2012. №1(2). С.1-8.
2. Еременко И.И. Зрительные иллюзии в дизайне одежды: использование и особенности восприятия. *Вісник ХДАДМ*. №12. 2007. С. 47-56.
3. Бердник Т.О. Основы художественного проектирования костюма и эскизной графики : учебн. пособие [для студ. высш. и ср. спец. уч. заведений] Ростов-на Дону: Феникс, 2007. 319 с.
4. Мусієнко В. О. Особливості використання ефекту зорових ілюзій при дизайн-проекуванні моделей одягу. *Вісник КНУТД*. 2017. №6 (116). С.187-193.
5. Кириченко О. М., Баранова А.Г. Отделка как средство создания зрительных иллюзий в одежде. *Вісник ХДАДМ*. 2015. №1. С. 13-18.